

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este
Szerkesztőség: Lókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Vallás és tudomány.

A székesfejérvári egyházmegyei r. kath. tanító egyesület f. hó 27-én tartotta Székesfejérvárott rendes évi közgyűlését, melyet Mayer Károly apátkanonok, egyesületi elnök a következő magasztos szórnyalásu, eszmékben gazdag beszéddel nyitott meg:

Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Tisztelt közgyűlés!

Ismét letelt egy iskolai év, melynek zárókövét ősi szokás szerint a székesfejérvári egyházmegyei r. kath. tanító-egyesület nagy gyűlése szokta képezni. Szép számmal egybegyűjt bennünket ezen közgyűlésre egyleti érdekeink gondozása és azon édes testvéri öröm, hogy színről színre láthatják egymást azok, kik egész éven át egymástól távol ugyan, de mégis egy szívvel és egy lélekkel, egy és ugyanazon legmagasabb szellemi téren munkálkodtak. Színről színre láthatják egymást azok, kik legbeesületesebb, s mert önfeláldozással jár, azért leghazafiasabb működésükért egy és ugyanazon szerény anyagi viszonyok között küzdöttek, s akik míg egy szép nemzet szellemi értékének alapját vetik meg és egy szép nemzet lelki és erkölcsi életének biztosításán fáradoznak, az elismerés és hála földi babérjainak csak gyér leveleivel találkozhatnak. De oly kath. tanítványokat gyűjt egybe a mi közgyűlésünk, kiknek lelkét mindezek dacára még is a legjogosabb önértet emeli és kiknek szívét a hazafias kötelem teljesítésének öröme járja át és azon, minden hasonlítást felülmúló édes tudat, hogy egész tehetségükkel a kath. egyháznak, — ezen legnagyobb civilizáló isteni intézménynek — szolgálatában működtek és a templom előcsarnokában, a kath. iskolában segédkeztek Jézus szent parancsának teljesítésében, azon feltétlen fejedelmi és általános parancs teljesítésében, melyet soha sem hallott azelőtt a világ, s mely csak Isten ajkáról szállhatott el ily souvraïn alakban, hogy: „Tanítsatok minden népeket.“

Ime uraim! Isten és tudomány! — e két szó jelzi tartalmát összes működésünknek, e két szó övedzi dicakoronával hivatásunkat; s ma közgyűlésünk napján, midőn magasabb álláspontra szoktunk helyezkedni, hogy innét tekinthessünk át közös tevékenységünk tág mezején, ma, mondom, midőn alig térünk vissza egy legmagasabb állásponttól, a Szt. Lélek

Isten oltársámolyától, mi lehetne reánk nézre alkalmasabb elmélkedési tárgy, mint e két szónak megszívlelése. E két szóban egyesítjük tehát néhány percze figyelmünket és elménket. annál is inkább, mert e két szónak egyesítése, összetoglalása s elváhatlanul való összeforrasztása képezi ugy is a mi kiváló élethivatásunkat.

Hogy az elemi oktatás és nevelés csak akkor fog áldásos eredményt felmutatni a család és a nemzet életének biztosítására, ha ez valláserkölcsi alapra helyezkedik és ez alaptól soha el nem térő, mindig az istentisztelet szolgálatába szegődött, s midőn a keresztény áhitat magasba irányuló törekvésével a syrinyet orgonává, a csengőket harangokká alakította át. Lehet, hogy a népdal, a rege stb. édes testvére a nyelvképzésre törekvő szellemi tevékenységnek, mely ismét a külső behatásokban és a társaséletbeli szükségletekben gyökerezhetik: de csak akkor állíthatjuk valamely népről, hogy irodalomalkotáshoz fog, midőn szent történeteit, himnuszait, hitágazatait könyvbe foglalja. A templomban veszi kezdetét egy szóval, a tudományok különféle ága, melyek mindegyike bizonyos megszentelt jelleggel bír. A történelem nélküli tudomány tehát nem tudomány, csak tudomány nyújtotta szerszámokkal dolgozó mesterség; de igazi történelmi érzék nincs a vallásos elem méltatása nélkül, mely ismét feltételezi, hogy vele bensőbbben érintkezzünk.

A tudomány ugyanis nemzedékek összeműködésén alapul, mert nem más, mint századokon keresztül vonuló „munkafolytatás.“ Eredményeit szó- vagy írásbeli tanítás által közli, tehát hagyomány nélkül semmi sem volna; amit a nemzetek feltaláltak, az tanuló és tanítvány nélkül gyökere nem verhetne. A tanulóknak hinni kell a tanítást; innét van, hogy még a hitelenség iskolája is hitét tételez fel, sőt követel az ő iskolájában.

Ezen felül bármily nagy súlyt fektet is valamely tudomány az ő szabad előre való haladására, mindazonáltal nem nélkülözheti azt, hogy megfutott pályájára vissza ne pillantson; a tudósnak ismernie kell a tudomány fázisait, mert e nélkül nem tudná megmondani azt sem, hogy az a darab ismeretkincs, melyet ujjai közt forgat, hogyan jött létre. Minden helyes módon való visszapillantás által pedig a tudomány már bizonyos vallásos vonással találkozhat. Kutatásainak bármely terén vallással jön érintkezésbe; mert a vallás minden tudomány, minden művészet és haladás kezdetére elhatározó jelentőséggel bír. Ugyanis tekintse bárki az ösztönt, vagy a szükséglest, a kényszert vagy a létért való küzdelmet az emberiség első oktatói gyanánt; annyi bizonyos, hogy

ezek a szellemi élet magas nyilvánulásainak csak küszöbéhez vezetnek. Ha megengednők is, hogy az embert a zivatar, vagy életének ellenségei tanították az építésre, de az építőművészet csak ott kezdődik, ahol ő temploma számára hordta össze a faragott köveket, sőt ezektől a templomoktól nyerte nevét a különféle építészeti stílus is.

Ha lehetségesnek találhatnók is, hogy a játékosztón találta fel a hangszereket: ez a játék csak akkor vált művészeté, midőn az istentisztelet szolgálatába szegődött, s midőn a keresztény áhitat magasba irányuló törekvésével a syrinyet orgonává, a csengőket harangokká alakította át. Lehet, hogy a népdal, a rege stb. édes testvére a nyelvképzésre törekvő szellemi tevékenységnek, mely ismét a külső behatásokban és a társaséletbeli szükségletekben gyökerezhetik: de csak akkor állíthatjuk valamely népről, hogy irodalomalkotáshoz fog, midőn szent történeteit, himnuszait, hitágazatait könyvbe foglalja. A templomban veszi kezdetét egy szóval, a tudományok különféle ága, melyek mindegyike bizonyos megszentelt jelleggel bír. A történelem nélküli tudomány tehát nem tudomány, csak tudomány nyújtotta szerszámokkal dolgozó mesterség; de igazi történelmi érzék nincs a vallásos elem méltatása nélkül, mely ismét feltételezi, hogy vele bensőbbben érintkezzünk.

De nemcsak a tudományok történeti jellege, hanem szerves alapvonása is valásra utal. A tudomány egy egységes szervezet. A tudományok: ennek ágai. A törzs: a vallástudomány. A szent és istenes dolgokban jártasok voltak az első szellemi férfiak. Ezeknek szellemutódai a bölcsék, kik törvényhozói, költői működésük által már a világba is kiléptek. A bölcsék szellemutódai pedig a philosophusok voltak, mely annyit jelent, mint „bölcsesség kedvelők.“ Ezen elnevezés Pythagorás szerénységétől származik, ki Istent tartván egyedül bölcsnek, — ime a vallásos elem! — az embert a bölcsesség szeretetére utalta és az igazság keresésére. És csodálatos, ez a görög szó *aletheia* — igazság —, ha etimológiáját tekintjük: jelent nemcsak *el nem rejtett-et*, hanem: *el nem felejtett-et* is; jelent nemcsak azt, mit szellemi munka által a rejt kből napfényre kell hoznunk, hanem azt is, mit hű emlékeztetőn kell tartanunk. Ime a visszautalás az Istenhez!

A kereszténységben ismétlődő e fo-

Rendkívüli olcsó árakért szerezheti be a t. közönség **STEININGER SÁNDOR** divat-, vászon- és fehérnemű üzletében, a legdivatosabb tavaszi és nyári szöveteket és mosó kelméket, általánosán elismert jó hírnevű gyárosok készítette vásznak, schiffonok és fehérneműeket, szőnyegeket, csipke és szövetfüggönyöket, stb. efféle cikkeket „Delént gyönyörű mintákban 38 kr-ért méterenként“ kapható **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. szám** tejes-köz sarkán levő üzletében.

kozatoság: az első helyen állnak az Isten apostolai és a hitküldései; a bölcssekhez hasonlíthatjuk a sz. Atyákat és a rend-alapítókat; irodalmárokat az első, törvényhozókat az utóbbiak, de szabályaik súlyosabb tért és hosszabb időközöt foglalnak el, mint Solon vagy Lykurgus törvényei. A keresztény tudomány, kiindulva theológiából és a philosophiából a scholastikusoknál fejlődött ki és alapvonásaiban egy tudomány-ágat sem zárt ki; mindenre ki terjeszkedik midőn azt mondja: hogy legméltóbb tárgya az emberi szellemnek: az érzék feletti az érzékiekben, a törvény a tüneményekben Evvel az érzékiek felfogását helyesen látterünk központjára helyezte ugyan; — de evvel nem elégedett meg, hanem szeme elől nem tévesztvén a tudomány szerve egységét, ezek megértését felemelte és visszautalta oda, mely minden megismerésnek kezdete és végcélja: az Istenhez, az igaz, szép és jónak kitéréséhez! Valóban azon fogalomfonadékok lazításával, melyek a tudományt a vallással összefűzik, nem tennék egyebet, mint az életnedvet szolgáltató ereket nem természetesen kötelekkel, — mesterségesen — szorítanók le; — tehát ellentétes és káros munkát végeznénk. — Vigasztaló csak az: hogy a haladást elfojtani, a tudom. ny. életétől megfosztani nem lehet; de igen is, ennek viruló piros pozsgás egészségét ö. tudatlanul is sokan kockáztathatják!

A tudomány eredeti egységének megismeréséhez a vallás vezet legkönnyebben és pedig azért, mert ennek tárgya maga a legmagasabb, legfenségebb egység; ehhez pedig a lelket nem csak fogalmak, hanem elmélkedés és szemlélődés által emeli fel. A középkori mystikusok a szellemtevékenységnek három nemét különböztették meg: a gondolkodást (cogitációt, a gondolatmenetet), az elmélkedést (meditatio, gondolatmunkát) és a szemléletet (contemplatio magas, gondolatszárnyalást) és azt tanították: hogy az elsőnél könnyű és szabad a tevékenység, de eredménye nem nagy; a másodiknál már a működés nehéz,

A FEJÉRMEGYEI NAPLO TÁRCZÁJA.

A humorról.

IV.

A magyar nép állandó humoristái közé kiválóan a cigány és a zsidó tartozik. De itt egy megjegyzést sietünk tenni.

Tagadhatatlan, hogy a cigánynak és a zsidónak is igen fejlett érzéke van van a humor iránt, de azt hisszük, hogy ama számos adams és ötlet közül, melyet számlájukra jegyeznek, alig egy negyedrészre számazik tőlük. Rájuk fogják ép úgy, mint a nagy emberekre mikor meghalnak, mindig néhány tuczt józú dologt tudnak kisítni.

Ettől a sorstól egyetlen egy notabilitás sem menekedhetik meg; s mentől nagyobb szerepet játszott az életben, annál több anekdotához jut a halálban.

Esetek aintán elnevezik történeti adománknak.

Visszatérve a cigányokra, meg kell jegyezni, hogy azok a magyar társadalomban csak egyen a legfarcasabb helyzetet foglalják el: magyarságok lettek és még sem asszimilálódtak.

Magyarosok mondva: komaszágban vagyunk velük, esetleg adományszágban, de nem atyafiságban. És ez a fűszertük presztindálja őket első sorban humoristákká, mert a humor-

nagyon tárgyhoz kötött, de aztán termékeny is; a harmadiknál ismét könnyű és szabad, és csodálatos: még termékenyebb. A contemplatiót úgy viszonyíthatjuk a meditációhoz, mint az ünnepi gondolatokat a hétköznapi munkához. A földműves bizonyára más kedély hangulattal szemléli földjét vasárnapon, mint hétköznapon és a tudományférfinak is jól eshetik ha néha ünnepi gondolatokat vet szellemi működésének díszes mezejére; — mint Szt. Agoston mondja — „sub specie aeterni“ isteni méltóságában fogja ekkor szemlélni.

Igy tettek a tudósok legkiválóbbjai, kiknek művein a tudomány áldásain kívül valami tulvilági fény is felragyog. Ilyen volt Ritter Károly az újabb földrajz megalapítója, ki azt mondja: „Minden tudomány, akármily élesen különböztessük meg egyiket a másiktól, lényegében csak egy, és nem más, mint a teremtmény dicsőimnusa teremtoje iránt; és nekem úgy látszik, hogy az Isten szemlélése, a legmagasabbabsolut tudomány. Ritter kortársa, a nagy természettudós Faraday Mihály hasonlóan nyilatkozik: „ha az emberek vélekedése felett kételkedünk, akkor csak újabb felfedezések számára nyitunk kapu; ha a hitben kételkedünk, azt ismét bezárjuk.“ Pedig erről a Faradayról azt mondja Tyndall „nálánál szabadabb, függetlenebb és merészebb kutató elmét soha sem ismertem.“ Igen, éppen abban nyilvánul áldása a vallásos vonásnak, hogy biztos hátvédet szolgált, hogy a szellem annál nagyobb szabadsággal és biztonsággal repülhessen pályáján. Ami pedig szabadságunktól megfoszt az nem más, mint a korszellemmel való kacsingatás. A tudomány mezején is üzhető „divat“, mely itt sem lehet más, mint egyebütt, t. i. szolgaság; — bilincsebe veri a józan eszt, vagy elpusztítja az akaratot.

A valódi tudománynak Istenhez, valáshoz való vonatkozását láttuk úgy történelmi valamint szervezeti alappaiban. Ugyanezt tünteti fel erkölcsi jellege is, mely az értelmi munkának erkölcsi végcélja. A tudomány magasossága megköveteli, hogy

nak mindig a különös állapot a banálistól eltérő helyzet a legdusabb forrása.

Innen van, hogy például népszinmű íróink már szinte bosszantó következetességgel mindig cigányokkal igyekeznek bennünket megnevetetni.

De a cigányokból a szinpadon valódi humorból duggadó alakokat teremteni természetesen csak azoknaknak sikerült, kiket a gondviselés a humor isteni adományával megáldott.

Ezeknek örökké élő mintaalakjai maradnak Szigligeti „Zsiga“ cigánya és Szigeti József „Petije“ Violában. Már a Tóth Ede szőlő lopásba keveredett cigányai gyöngébben megrajzolt humoros alakok, a mennyiben humorok nem szubjektív, vagyis nem egyéniségükből folyik, hanem abból a komikus helyzetből, a melybe őket a zseniális színműrő vitte.

Lehetne például a következő bár hisse régi adománzt másnak imputálni, mint a cigányoknak?

Az alispánéknál huztak, benne javában folyt a vig lakoma, ők pedig a pitvarban muzsikáltak szomsz. torokkai, a pitvar polczán hosszú sorban a nagy bors palaczkok állottak csábító feirészekkel: somlyai, egri, szomrodni stb.

Fájdalom, a palaczkok üresek voltak, csak az egyik volt jó félig tele, s ezt nézegették vágó szemekkel jó sokan.

A banda öreg klarinétosa végre elveszítette önralmát és suttogva azt az indítványt

ezen cseljét önmagában bírja szeretik hajtogatni sokan. Szép frázis ez, és alkalmas anyag ez egy — szónoklatra; de nem futjuk az értelem megnyugtatóására, különösen nem azon nyugodt, csendes, magasztos pillanatokban, midőn beszámolórt tartunk magunkkal értelmi munkálkodásunk felett. Miért is foglalkozom én evvel? Hogy magamat megnyugtassam, kielégítem s élvezetemül szolgáljon? — Oh ezen önző válasz bizonyára senkit sem nyugtat meg. Az élvezet, még ha legnemesebb is, nem lehet végcél. — Hogy szellemi erőmet, tehetségemet, a talentumot felhasználjam? — Ó igen, itt már belehangzik egy erkölcsi momentum, a hivatás teljesítésnek nemes momentuma, különösen pedig az a „talentum“ szó, mintha már az evangelium harmoniájából csendülne meg, mert hisz ennek helyes alkalmazása és jóra való felhasználása már „isteni szolgálat“ számba megy. — Hogy a közjót, az erkölcsit és anyagit előmozdítsam? — Igen, ekkor a tudós és a nép már egy téren találkozik: a vallás terén — Az igazság csarnokába, melybe a tudomány a magas régiók szemlélése által jut, a nép is bejár, csak hogy más oldalról és más uton, a katekizmus utján; egy szerény kis könyvecske ez a könyvtárak óriási könyvhalmaizai között, de amit tartalmaz, az igazságok, hasonlitanak egy szép tájképnek hegyormokkal koszoruzott szegélyéhez, melynek a messze távolba elnyúló csúcsain a szép vidék élvezetében elmerülőnek szeme szívesen megpihen, akár lapályból, akár magas torony tetejéről szemléli is a vidéket. Ha pedig az ilyenféle elmélkedéshez még contemplatív elem is járul; ha a tudós lelke találkozik Drobiach matematikus szárnyalásaival, ki 1892-ben Lipcsében 90-edik életkora évfordulóját maga énekelte meg, s énekében Istennek nyújtotta vissza mély hála kifejezéssel a munka és elismerés babérjait, s alázatos lélekkel a mennyei Atya kezébe ajánlja élte napjait és főképp alkonyát: oh akkor az a tudomány, mely így beszél, az a tudomány már

terjesztette elő, hogy nem volna rossz egy-egy kortyot huzni abból az árváságra jutott palaczkból, csak ugy gyantázásnak.

Az indítványt egyhangulag elfogadták s a klarinétos azonnal leemelte a drága terhet a polczról s habozás nélkül ajkához illesztette.

A kérdéses palaczkban pedig nem volt más, mint higitott suviksz, mit a csizmatisztító helyezett oda.

A klarinétos persze az első kortynál észrevette, hogy a süri folyadék, mely a torkán végig ömlött, nem szőlőtökén termett, hanem azért nagy bölcsen hallgatóit, nagyot csettintett nyelvvel, mintha valami pompás nedűt nyelt volna le, s átadta a palaczkot szomszédjának.

Ez is nagyot huzott, s egy mkkot sem szólvá, tovább adta a csálóka külsejű palaczkot.

Szóval az egész banda ivott belőle s egyiknek sem rándult meg egy arcizma sem, nehogy a tréfát elrontsa. Mikor már a palaczk sorba járt, s tartalma kiürült, a banda tagjai egymásra néztek, mind a kik nem tudják, magukon, vagy másokon nevessenek-e?

Végre a klarinétos oldalba bökte a nagybögőt, lyeténkép szólalt meg:

No Csicsa, nemcsak reá egy kis kefé? Vagy illesztethető-e másnak mint cigány-nak a szájába a következő:

Közvetlenül a csata alatt nagyon reszkelt a cigány rekruta. A káplár rá mordul:

„imádkozik“, akkor már a tudós lelke békében és fényben ragyog; mert a katekizmus nyelvét veszi ajkára, — mert a fizikai és erkölcsi világ alphájától — — annak omegájához szerencsésen eljutott. Mert uraim! a tudományok nem más a végződjéig, mint a mi kezdete mindennek? — maga az Isten!! — kinek sz. nevében a közgyűlést megnyitom.

Közgyűlések.

A városnál.

E hó 26-án tartotta Székesfejérvár szab. kir. város törvényhatósága rendes havi közgyűlést a bizottsági tagok meglehetősen gyöngye érdeklődése mellett. Mindössze hatvan városatyja volt jelen s a tárgysorozat hetedik pontjában jelzett kisebb ingatlan eladásának megszavazásához néhány tisztviselőt kellett behozni hogy a gyűlés határozatképes legyen.

Br. *Fiáth* Pál főispán a gyűlést megnyitván, a legközelebbi közgyűlés napja augusztus 31-ére tűzött ki.

Napirend előtt *Kreuzler* Zsigmond interpellációt intézett a tiszti főorvoshoz, hogy van-e tudomása arról, miszerint a sokfelől kifogásolt sas-utcazi nyilvános kut már a közhasználatnak átadott? Lett-e az a víz annak rendje és módja szerint vegyelemezve? és nyugodt lélekkel fogyaszthatja-e azt az effélékkel szemben egyébként edzett gyomru közönség?

A főorvos röviden megnyugtatta az aggodalmaskodó urat, hogy a nevezett kut vize semmivel sem rosszabb, mint a többi fejérvári kutaké, a mint azt az annak idején megejtett vegyvizsgálat kiderítette.

Interpelláló a választ tudomására vette. A tanács által előterjesztett s az építendő vízváros ovoda telkének kijelölésére vonatkozó tervezetet a miniszter nem hagyta jóvá azonban, miszerint a közegészségügyi szempontból nem tartja megengedhetőnek, hogy az ovoda egy nyilvános kórház közvetlen szomszédságában helyeztessék el. A kérdéses iratok tehát kiadatnak az ovoda bizottságnak, hogy az ovoda más alkalmasabb helyet szerezzen.

A néhai *Mantz* János alapító levelei pótlás végett vissza küldettek.

Az önkéntes tűzoltó egyesület kéri a házi pénztár terhére annak idején megszavazott

— Talán bizony nem mered elsűtni a puszkádat?

— Jaj dehogy nem merem, csak attól félek, hogy az ellenség is el meri sütni.

Még az ugynevezett akasztófa-humort is, mely bizonyára a leghitványabb faj, a cigányoknak inputálják. — Ebből a fajtából a legjobbak közé tartozik az, midőn a cigányt létéfőn akasztani vitték, s a barna bűnös így kezete a spánkodást:

— Devla, devla, éppen héttö van, de rosszul kezdődik ez a hét.

Tagadhatatlan, hogy a cigányokban sok van még a sátorlakók ősi humorából, abból az elementaris erőből, mely a társadalom hagyományos formáiba nem tud beilleszkedni s így minduntalan összekocczan vele. Ebből aztán a humorok sok értékes szikrája támad.

De tartanunk lehet, hogy ez nemsokáig marad így. A civilizáció nagy gyaluja őket is megfaragta, különösen mióta tömegesen járnak a külföldre.

Az ilyen Londonból, Párisból hazakerült cigányból már alig lehet egy atomára való humor kivásalni.

Ezeknek már derogál elméseknek lenni s szivesebben beszélnék arról, hogy a „moszjő“ Louvet ebédjén milyen notákat buzta s hány fránkot kerestek.

Luczian.

2499 frtnyi évi segélyt részére kiadatni. *Havranek* József polgármester indítványára a közgyűlés elfogadta, hogy a pénz az egyesületnek rendelkezésére bocsájtassék.

Hosszabb vitát provokált, a színházat terhelő 560 forintos takarékpénztári tartozások kiegyenlítésének kérdése. A jogügyi szakosztály javaslata szerint, melynek ezen ügy véleményezés végett kiadott, az összeget a város köteles fizetni. Ezzel szemben *Kovács* István épen jogügyi szempontból ellenzi eme teher átvállalását mert abból csupán 600 frt lett a színházra bekezeleve. Egyébként pedig kéri, hogy a színházat érdeklő kiadásokról jövőben részletes számadások készíttessenek, mert a zárószámadásban nem látja ezeket határozottan kitüntetve. A főszámvevő megnyugtató fölvilágosítás után dr. *Kádai* Lajos felszólalásában csatlakozik a Kovács által elmondottakhoz. Egyáltalában fölleslegesnek tartja, hogy ebben a kérdésben a jogügyi szakosztály megkérdéztessék, mert annak tagjai véleményük helyességéért anyagi felelősséget nem vállalnak. A város jogi tanácsadója a főügyész, tehát ő nyilatkozzék, vajjon eme követelés méltányos-e vagy nem. (Helyeslés). *Fittler* Béla t. főügyész szerint a város köteles a szóban forgó összeget kifizetni. Ezen értelemben, a közgyűlés elfogadja a jogügyi szakosztály véleményét s a takarékpénztárak követelésének kielégítését elhatározza.

A sörház malom volt bérlője által beszerzett aczéle ger szerkezetet a város nem veszi át, ellenben a volt bérlő köteleztetik, hogy a malmot az új bérlőnek olyan állapotban adja át, a mint ő átvette.

A polgármester előadja, hogy a mult esztendei nagy jégverés a város pénzügyeit is megzilálta, a mennyiben mintegy 85 ezer forintnyi követelés egyelőre behajthatatlan maradt. Az államtól nem sikerült kedvezményes kölcsönt kapni, azért kéri a közgyűlést, hogy hagyja jóvá az aggintézet pénztárából 30,000 forintnak 4%-os kamat mellett való fölvetelét. A közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja.

Pálffy Károly mivel a legutóbbi választásnál a bizottságból kimaradt, egyben az iskolaszéki tagságról, úgy szintén az ipariskolai bizottságban viselt tisztéről is lemondott. Mivel azonban az iskolaszéki tagságot újból elfogadni hajlandó, a közgyűlés egyhangulag megválasztja, az ipariskolai bizottságban pedig helyébe *Rauscher* Béla lett megválasztva.

A városi fogyasztási hivatalban alkalmazva volt ügynökök segély iránti kérvénye elutasítatott.

Rakács Lajos indítványozza, hogy mivel szállítatás az utóbbi időben erősebb lendületet vett az Órhalmi szállóknál a város egy kutat készíttessen, annál is inkább, mert a peronospora ellen való védekezéshez sok víz szükségeltetik. A közgyűlés hozzájárul, azonban a polgármester indítványára a kut létesítését a jövő évre halasztja.

A közgyűlés ezután csatlakozik a sopronmegyének a borhamisítás megállítására, valamint az olasz boroknak adott vámkedvezmény megszüntetése iránt indított mozgalomához.

Végül Magyar János és István Széchenyi utcázi lakosoknak a kért 40 m. ülnyi utca terület a 2 frójával átengedtetett.

Megyénel.

Fejérmegyei törvényhatósági bizottsága e hó 27-én d. e. 10 órakor br. *Fiáth* Pál főispán elnöke mellett, rendkívüli közgyűlést tartott, melynek főtárgya a 600,000 forintos viczinális vasuti kölcsön törlesztésére kivetendő pótdó megállapítása volt. Ugyanis a kereskedelmi miniszter nem engedte meg, hogy ezen pótdó az utadó alapra átvétessék; mely így 7%-ról 10%-ra emelkedett volna, hanem új határozatra hívta föl a törvényhatóságot mely ezáltal a nevezett címen kivetendő pótdódot 2 1/2 %-ban állapította meg. — Az árvaház-építő bizottságnak az építési tervek elkészítésére vonatkozó szerződés-módosítása elfogadott, végül a közgyűlés *Apt* Ödön Adonyi szolgabíró a kihágás ügyek tárgyalására meghatalmazta. Ezzel az ülés véget ért.

A selyem-utcai dráma.

Az a borzalmas eset, melynek szereplőit tegnap eltakarta a föld, talán páratlanul áll a maga nemében a világ összes bűnkronikáiban. Szomorú nevezetességre tett szert pár perc alatt ez a város, a hol megtörtént, az az utca melynek népe látta a véres áldozatokat és az az ember, a kinek nevét undorral vegyes irtózáttal fogják ezental mindent emlegetni.

Ez az ember nem volt sem örült, sem kannibál, józan, becsületes, szorgalmas embernek ismerte mindenki. Mi volt az indító oka retentő lettének, hogy saját kezeivel mézárrolta le árthatlan apró gyermekeit és ölte meg önmagát, ezt találgatni lehet sokféleképen, de megérteni nem képes senkiem. Egyik verzió szerint az asszony viselkedése érlelte meg benne a bosszúnak ilyen kivételét, másfelől becstelens, hűséges asszonynak mondják szörnyű özvegységre jutott feleségét és azt vitatják, hogy csak pillanatnyi megháborodásában vetemedett erre a cselekedetre. De hát akkor mivel indokolják azt, hogy ez a bestia már egy nappal előbb beszerezte a fegyvert s a hozzávaló töltényeket? Ugy látszik készült erre. Akkor még sem lehetett örült, ha előre megfontolt szándékkal cselekedett, ha ugyan ennek csak a pusztá gondolatla már magában véve nem örült!

Föltéve, hogy az előbbi föltevés igaz, micsoda pokol sugalta eszméje volt a bosszuállásnak, mely ennek az egyszerű embernek a lelkében megfogamzott! Hogy nem ériuti azt az asszonyt, a ki vétkezett ellene, hitvesi és anyai becsülete ellen, hanem elpusztítja mindazokat, a kik szerették és a kiket szeretett, a kiket szívének csüngő szópós csecsemőig, hogy aztán egyedül maradjon a világon, ezzel a tudattal, ezzel a megőrjítő lelkifurdalással. Micsoda ördögi gondolat ez!

Bizonyosat azonban senki sem tud. Rémséges tettének titkát a gyilkos levitte magával a sirba, az pedig nem beszél ki semmit. Lehet, hogy az asszony tudja, de az sem mondja el, nem is mondhata senkinek. Nesztek tudósok, pápaszemes, komoly pszichológusok, emberi lelkek analízáló, rágódjátok rajta; csak azt ne mondjátok, hogy a vallásos érzületnek, az Istenben való hitnek és megnyugvásnak a csödjé okozta ezt, mert akkor lehet, hogy igazat mondtok, de halomra dől minden nagyképi tudománytok.

Az eset részletei a következők:

Jámbor József iszkaasztentgyörgyi születésű vasuti gépműhelyi munkás a selyem-utca 36. számú házában lakott a feleségével és öt apró gyermekével, kik közül a legidősebbik 9 éves, a legkisebb 8 hónapos volt. Látszólag békés családi életet éltek, nyomorúsággal sem kellett küzdeniök, mert a férj a mult hónapban is 52 forintot keresett a műhelyben, az asszony is dolgozott, édesanyja pedig pénzzel és étellel szerezte segített őket. *Jámbor* egy kissé komoly, zárkózott természetű ember volt, de különben igen tisztességesen viselte magát, családját pedig nagyon szerette.

Vasárnap este az egész család korán lefeküdt. Reggeli négy órakor *Jámbor* felkelt és kiment az udvarra. A házigazdát, *Urköczi* Imrét is már ott találta és rászólt, hogy de kórán fölébredt. Azzal bement a szobába és ismét lefeküdt, de ébren maradt. Hat óra táj-

ban kiküldte a feleségét, hogy nézze meg hány óra és egyben kijelentette, hogy ma nem megy dolgozni.

— Már mért ne mennél, hiszen nincs semmi bajod — mondta az asszony.

De Jámor csak sürgette, hogy menjen és tegye a mit mondott. Mikor az asszony kitment, utána bezárta az ajtót, aztán következett a több.

Míg Jámorné künt időzött, egyszer csak két puffanást hallott egymásután. A házban lakó Hegydisék vele együtt azt hitték, hogy talán valami látát aprít föl s az okozza a tompa neszt, de később gyanu-nak találták a dolgot és az ablakhoz siettek.

Rettenetes látvány tárult eléjük. Jámor az egyik ágy előtt állt és lött. Mikor látta, hogy észrevették, kiéle fordult és nekik szegezte a kezében tartott revolvert, mire azok elfutottak onnan. Rémült kiáltásaikkal fölzavarták az egész utcát és az udvar pár percz alatt megtelt emberekkel, de betörni senki se merészt, mert az ember ott bent lövéssel fenyegetett minden közelédőt.

Elküldtek a rendőrségre, de míg azok oda-jártak, egymásután hangzottak a szobából a lövések. Mire a rendőr megérkezett már elcsön-desült minden. Betörték az ajtót. Ott ült az ember egy széken, maga is több sebtől vérezve, az ágyak s a szoba talaja csupa vér.

Mikor a felesége beharagot, csak a szívéhez kapott és hangtalanul összeresett, mint egy darab fa. Ugy vitték ki onnan.

Eközben megjött Polczér Péter alkapitány Tömör József vizsgálóbíróval, továbbá dr. Bierbauer Viktor főorvos, dr. Ápokay Antal kerületi orvos a mentőkocsin. Míg az orvosok a sebesült embert költözték, az alkapitány megkérdezte tőle:

— Maga tette ezt?

— En tettem — hörögte. Nem is szólt többet aztán. Kivitték a mentőkocsiba és megkezdtek a vizsgálatot.

A rácos gyermekágyban feküdt a 9 éves Józsi és a 7 éves Janesi. Mindkettőt a torkán érte egy lövés, a kisebbiknek azonkívül bal-arczán s a füle mellett is egy-egy lövés. Ugy látják ez fölébredt az első lövésre s talán menekülni akart, mikor a szörnyeteg apa még kétszer rálőtt. A másik ágyban, hol az asszony aludt a három éves Mariskával, a két kis leány: Mariska és a nyolc hónapos Böske holtteste volt, mindegyikük nyakán meglöve. A szopókat a bölcsőből ragadta ki az apja s úgy lökte a másik mellé. Az ablakban a saját ágyában az 5 éves Pista feküdt, a ki vele szokott aludni. Ennek is a torka volt átlöve. A lövések közvetlen közelből érték a gyermekeket, mert a sebek szélei meg voltak pörkölödve.

A szó szoros értelmében gázoltak a vérben az emberek, mikor a kis hullákat kihordták a halottas kocsiba. Leírhatatlanul szörnyű látvány volt, mikor a vérrrel fedett tetemeiket föl-rakták. Több asszony elájult, sokan hangosan zokogtak. A boldogtalan anya ezt nem látta; hátul az udvarban ápolgatták és azzal vigasztalták, hogy még élnek a kicsinyek, nem is veszedelmes a sebesülésük, a kórházban majd meggyógyulnak.

Jámort a kórházba vitték, a gyermekeket a hullaházba. A szörnyű ember hat lövést tett magára a 9 milliméteres revolverből: kettőt a fejébe, négyet a mellébe, azonkívül még borotvával is átvágta a nyakát. Egy iszonyu roncs volt az egész alak. Délelőtt 11 órakor már ő is ott feküdt áldozatái mellett a halottas kamarában. Másnap felboncolták.

A temetés.

Tegnap délután hat órakor temették a borzasztó dráma áldozatait. Már azelőtt egy pár órával tele volt a kórház nagy kertje s az utcán végig, föl a királysorig hullámozott a tömeg, a merre a menet elvonulandó volt.

Minden szívet megindított az a jelenet, midőn a nagy fekete koporsó után az öt kicsit kihordták a halottas kamara elé. A gyermekek koporsóját szinte elborította a sok koszorú, meg a virágcsokor, a mit a vasúti műhely munkásai hoztak. Az apáén semmi.

Támolyogva jött a koporsók után a szerencsétlen asszony és megállt az uráé mellett. A mi könnye volt, már elszirta mind s tompa, fénytelen szeméit a borulatos égre meresztette, a honnan lassu permeteg hullott a kis koporsók virágaira. A rokonok támogatták, hogy össze ne es-sék.

Megérkezett a pap a kántorokkal és megkezdődött a szomorú szertartás. Sohasem hangzott még oly szívétfacsaróan a zsoldár komor éneke. Az a nagy gyászu asszony nyögve hallgatta egy darabig, ha ugyan hallotta, aztán feltört a kebléből a panaszkodás, mely annak a virágtalan koporsónak szólt:

Miért kiméltél engem! mért nem vitél engem is veled!

Egyszer csak elájult s miközben az asszonyok cezzel dörszűlték, lecsogatták, megindult a beláthatatlan menet a „csutora“ temetőbe. Ugy vitték utánna kocsin.

Nagy néptömeg állt már az odakünt is az egysorban megásott hat sírgödör körül. A menettel együtt szintén megtöltötték a tágas temetőt, alig tudtak a rendőrök utat csinálni a koporsóknak.

Mikor a legkisebbik koporsóra ráhullott a göröngy, megint elájult az asszony. Jobb is neki hogy nem látta, hogy eresztik le a barna földbe azokat az ártatlan áldozatokat. A kik látták, idegen emberek szemében is megcsillant a könny, nem is felejtik el ezt a temetést soha!

Vajjon hogy áll meg az a fekete lélek az itéletvevő Isten előtt . . . ?

UJDONSÁGOK.

— **T. Olvasóinkhoz.** *A második felév kezdetével azon bizalomteljes kérésel fordulunk m. tisztelt Olvasóinkhoz, hogy, akik előfizetésükkel még hátraleltekben vannak azt sziveskedjenek minél előbb beküldeni, azok pedig, kiknek előfizetésük lejárt sziveskedjenek azt megújítani, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.*

— **Péter és Pál napja.** A katolikus egyház két oszlopának ünnepét üli e nagy napon a keresztény világ. Az egyik elkeseredett üldöző volt, a másik pedig eláru- lta az Alapítót. S Isten mégis őket választotta ki, hogy általuk és működésük által egy új világ, egy új gondolkozásmód egy, a régivel homlokegyenest ellenkező szellem magvát vesse el. Mintha azt akarta volna Isten megmutatni, hogy az emberi természet gyengesége dacára is isteni munka sáfárai lehetnek. Mustárma- got vetettek el, mely ma óriási fává növekedve, a világ boldogságának hajléka. Üldöztetés az osztályrésze. Tépi a vihar szakgatja a szelvést s minél hevesebb a támadás, annál erősebben mélyeszi gyökereit a talajba. Annál több az igazi, ragaszkodó hívő, minél több a kívülről rája törő ellenség. Felülről, az égből Isten bölcseségének fénye sugárik rája, Krisztus helyettesül egy öszfűrtyé megtörött aggastyánt látunk, kinek csodás szellem- világa bámolatba ejti a világot és szívünk mélyéből fakasztja az imát: *Tartsd meg Isten szent Atyánkat, Krisztusnak helytartóját!*

— **Az Oltáregyesület** sz. miséje a jövő vasárnap július 2-án d. e. 10 órakor a Szemináriumi templomban fog a Mindenhatónak bemutatni.

— **Papszentelés.** Megyei Püspök Ó Múltósága folyó hó 29-én sz. Péter és Pál apostolok ünnepén 1/2 8 órakor a Szemináriumi templomban Lechner János, Schmall

György és Schoderbeck Lajos papnövendékeknek a hajkoronát (tonsura) és kisebb egyházi rendeket adja fel. Junius 30-án ugyanezeket és Podó Rudolf egyházmegyei innsbrucki növendéket alszerpapokká (subdiaconus), július 1-én Lechner Jánost és Schmall Györgyöt szerpapokká (diaconus), július 2-án pedig ugyanezeket áldozópokká (presbyter) fogja felszentelni.

— **Névnapi tisztelgés.** A vármegye tisztikara ma délután adta át báró Fiáth Pál főispánnak a névnapi tisztelgő ívet. A főispán — mint halljuk — a legközelebbi napokban esaladjával együtt tündöbe utazik.

— **Ezvárói ünnepély.** A paulai szent Vinczéről nevezett szatmári irgalmas nővérek vezetése alatt álló székesfejérvári »Ferencz József« nőnevelő intézet polgári leányiskolájának e hó 28-án délelőtt volt ezvárói ünnepélye, délután pedig a belnövendékek, zongora vizsgálata. A záróünnepély reggeli 9 órakor kezdődött az intézet disztermében, melyet ez alkalommal egészen betöltött az érdeklő közönség, természetesen tulnyomó részben előkelő hölgyközönség. Ott volt többek közt Szuborits Jenő kanonok, intézeti igazgató, Huszár Ágost alispán és Meszlény Lajos orsz. képviselő. Az ünnepély lefolyásáról és sikeréről csak jót mondhatunk. Szébbnél-szebb szavatok ének- és zene számok váltakoztak a 24 pontból álló izléc- sen összeállított műsorban, melyeket a növendékek igen kedvesen adtak elő és méltán rászolgáltak a sűrűn felhangzó tapsokra. Az énekkar befejező száma után Szuborits Jenő kanonok az intézet igazgatója szép beszédet mondott. Méltatta az intézet főnöknőjének és a fáradhatatlan nővéreknek érdemeit és elismeréssel adózott a többi tanároknak is, a növendékeket pedig vallásosságra és szeretetre buzdította. Azután a jutalmakat osztotta ki. Szuborits Jenő kanonok-igazgató 4 drb. aranyat, Krencz Ignác kanonok 6 drb. aranyat, dr. Lauschmann Gyula pedig 2 aranyat ajánlott fel az érdemes tanuló jutalmazására. Mint legméltóbbak, a következők kaptak: Kolb Emma, Füstér Margit, Walper Mariska és Huszár József IV. oszt., Szakolczay Irén, Raczich Ida, Grosz Valeria és Zaicz Irén III. oszt.; Szeffü Katalin, Zimbál Irma II. oszt.; Kozma Mariska és Madarassy Erzsike I. oszt. tanulók. A jutalmak kiosztása után elbucuzott a növendékektől, a kik hangos zokogásban törtek ki a szép beszéd hatása alatt. Végül pedig a szülőkhöz szolott figyelmükbe ajánlva gyermekeiknek val- lásos nevelését.

Ezzel az ünnepély véget ért s csak a délutáni zongoravizsga hozta össze még egyszer a növendékeket. Itt *Audjedszky* Adolf, *Leéb* Erzi és Mariska és *Nánessy* Mariska zongoramesterek tanítványai mutatták be ügyességüket. Ennek befejeztével a növendékek meghatóan vettek bécsut egymástól, a végzetek pedig egy- szersmind az intézettől és tanáraiktól is, kik annyi szeretettel halmozták el őket.

— **Az iskolás gyermekeknek.** Kovács István városi törvh. bizottsági tag, a zámoly-utcai iskola gondnoka, mint minden évben, ugy ez idén is 60 koronát adományozott a jövőseleth. és szorgalmas tanulók jutalmazására. Dícsétre nem szorul e jeles példa, melyet bár többen követnének!

— **25 éves találkozó.** Szép és jó szokása az a felsőbb osztályokat végzett növendékeknek, hogy mielőtt szét oszolnának a megélhetés sokszor nehéz és küzdelmes mezején, fogadást tessenek egymásnak, hogy bizonyos meghatározott időben ismét összejöjnek. Képeletükben visszazártak az iskolák poros padjai közé és megifult kedélyvel, gyerekes jókedvvel elevenítik föl ifjúkori csínyjeiket, melyeket vagy egymásközt, vagy akárhányszor tanáraikkal szemben elkövettek.

Ily kedélyes összejövetelük volt f. hó 25-én azoknak, akik ezelőtt huszonöt évvel a székesfejérvári főgymnázium nyolczadik osztályát végezték. A találkozón azonban nem csak az akkor végzett növendékek vettek részt, hanem megjelentek, — mint mondják — sokan azok közül is, akik az illetőkkel még mint tanulóik jó baráti viszonyban voltak.

25-én este a Magyar Királyban gyülekeztek a régi ismerősök. Másnap azután a ciszterciták templomában *Szenczy Győző* főgymnásiumi igazgató mondott ünnepélyes, hálaadó szent misét, két mellékoltárnál pedig *Lettner* Sebestyén sziget-csepeli esperes plebános és *Szilgyi* Dezső főgymnáziumi tanár az elhunyt osztálytársakért mondottak szent misét. A hálaadó isteni tiszteltetn után az egybegyűltek *Szenczy Győző* igazgatónál és *Alaghy* Dezsőnél, mint volt tanáraikkal tisztelegtek azután a két elhalt tanár *Pallér* Kelemen és *Liszi* sirját koszorúzták meg. Délután 1 órákor bankett volt a Magyar Királyban, mely alatt megindult a felköszöntők áradata. A bankett után dr. *Saára* Gyula hívta meg az egybegyűltek vendégszerető hajlékába.

A találkozó névsora a következő: dr. *Ruprich* Ágoston radegundi fűrdő tulajdonos, *Tolnay* Miklós mérnök és neje N.-Várad, dr. *Rónay* ezredorvos, *Gebhardt* B. és neje, dr. *Major* Ferencz orsz. gyűlési képviselő, dr. *Saára* Gyula ügyvéd és neje, *Bezerédy* Viktor min. tanácsos, *Szűts* István budapesti kir. ügyész, dr. *Kerbolt* László orvos Sárosd, dr. *Véser* Jakab orvos Mezőkomárom, *Miskovics* H. törvényszéki bíró Eger. *Burghardt* József törvényszéki albiró Bpest, *Lettner* Sebő apátplebános Csepel, *Krécsy* Károly plebános Losvasberény mint vendégek. Dr. *Szabady* József ügyvéd Székesfejérvár, dr. *Bierbauer* Viktor főorvos Székesfejérvár, dr. *Árókay* Antal ker. orvos Székesfejérvár, *Szenczy* Győző főgymnásiumi igazgató Székesfejérvár, *Kalocsay* Alán orsz. képviselő, *Kormis* István jegyző Ráczkeresztúr, *Lehoczky* István jegyző Érd.

— **Hoffer Lajos** székesfejérvári tanítót a főváros tanácsa e hó 26-án tartott ülésében itt való működési éveinek beszámításával rendes osztálytanítóvá választotta.

— **Jóteknyczélú mulatság.** A helybeli önkéntes tűzoltó-egylet f. évi június hó 29-én csütörtökön, Péter és Pál napján a sóstói vendéglő helyiségében a déli vasúti műhely tűzoltó-egylete zenekarának közreműködésével népünnepélyt rendez, melyre a város közönségét tisztelettel meghívja. Az ünnepélynek ezuttal kiváló részét fogja képezni a chinai-spanyol ütközet szárazon és vizen. Ezenkívül a népünnepély műsorában fel vannak véve különféle érdekes mulatságos versenyek. Kezdete 3 órákor, a táncz kezdete 5 órákor. Belépti díj 10 kr. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság elhalasztatik.

— **Dicsőretek szokás.** *Antal* Ferencz és *Teller* István székesfejérvári polgárok a rendőség által részükre kihágási ügyben megítélt 4, illetve 10 frt kártérítési összeget az önkényes tűzoltó egyletnek adományozták. A szép példa ugy látszik követőket teremt, mert mint értesülünk, több hasonló ügyben érdekelt fél szándékozik ugyanezt tenni.

— **A szabadbattyányi r. kath templomot** a restaurálás után e hó 25-én benedíktálta *Vadkerty* József esperes plebános és adta át rendeltetésének. A templom csinosága, a jó izlés, mely minden munkára rányomta bélyegét, mindekit meglep. Az építési munkálatokat *Szabó* Ferencz helybeli jó hírű építő készítette mindenki meglegedésére. A festést *Kraut* Gusztáv soproni templomfestő végezte dicsőretek méltó szakértelemmel. *Piszbacsok* Sándor sz-fejérvári aranyozó munkálatai pedig valóban dicsőre válának a templomnak s legjobban ajánlják magát a mestert. A buzgó nép önzetlenül végezte a fuvarokat, melyekre az építésnél szükség volt.

— **Hegedűvizsga.** *Hermann* Ede helybeli zenetanár f. hó 25-én d. e. a ciszterci főgymnásium dísztermében igen sikerült matiné rendezett hegedűtanítványával, a kiknek helyes újjrakésében, szabályszerű vonóhúzásában, kifogástalan tiszta intonációjában visszatükröződik a mesternek helyes és célirányos tanítómódszere. Ugy a magánszámok, valamint az együttes játékok dicsőretek méltó precizitással adattak elő, s a műsor számainak változatossága s a zenedarabok választékossága által élvezetes délelőtti nyújtottak a nagyszámmal megjelent érdeklődőknek. Különösen ki kell emelnünk a kisebb-nagyobb szereplők között első sorban a mesternek, *Hermann* Edének kis fiát, a ki fiatal kora daczára már oly ügyesen kezeli 3/4-es hegedűjét, hogy neki a hegedűjáték terén, ha az eddigi arányban halad, szép reményekre jogosító jövőt jósolhatunk. Szépen adta elő *Füster* Margit Rieding (Oszkárnak) már nagyobb képzettséget feltételező „Concertino”-ját, melylyel nagy tetszést aratott a kedves megjelenésű kis leánya. Végül kiemeljük *Szűts* A.-t, a ki *Mendelssohn* skót symphoniájának adagióját correct előadásban és sok érzéssel adta elő zongora és harmonium kíséret mellett. Nemkevésbé dicsőretek méltóan játszottak még *Lichtnecker* Piroksa, *Pick* Jolán és az *Engel* testvérek. Legélvezetesebb volt a műsor két utolsó zenekari száma, a melyek correct és összevágó előadása a mester szakavatottságát dicsőri. A hangverseny déli 12 órákor véget ért.

— **Az egyházmegyei tanítótestület közgyűlése.** A székesfejérvári egyházmegyei róm. kath. tanító-egyesület 27-én tartotta évi közgyűlését. A közgyűlés megnyitása a kath. kör helyiségeiben történt, miután az előre rendelkezésre bocsátott városi nagytéremben éppen ezen időben a katonai utóállítás végeztetett. A közgyűlés folytatása azután nyugodtan ment a városházban. A székesfejérvári bemutatott szentmise áldozat végeztével 10 órákor az egyházmegye tanfelügyelője, *Mayer* Károly kanonok a nagyszámban összegyűlt tagok élénk érdeklődése mellett magas szárnyalású beszéddel nyitotta meg a tanítótestület közgyűlését, mely után a közp. biz. jegyzőkönyvének felolvasása és ezzel a tárgysorozat következett. Ennek kapcsán: 1. Bár a közp. biz. annak idején mellőzni és a napirendről levétetni kért, de a közgyűlés nagyrésznének helyeslése kísérte mégis azon felszólalásokat, melyek szerint a buzgó tanító kitüntetésére nyújtott felsőbb elismerés a magasztos társadalmi állásra való tekintetből ne a szolgáltnak és más ezekhez hasonló állapotú egyéneknek adni szokott ezüst keresztel történnék. — 2. A közgyűlésnek több napra tervezett ülésese nem fogadtatott el. — 3. A közgyűlés helyeslőleg vette tudomásul azon indítványt, hogy „a tanító az iskola védelme” czímen a megyei hatóság által kiadott szabályrendelet azon iskoláknak is, melyek erről még tudomással nem bírnak, az egyházmegyei hatóság útján rendeltessenek el. 4. Egyuttal határozattá emeltetett azon indítvány, mely szerint Fejérmegye alispánja felkeressék,

hogy a tanköteles gyermekek korcsmába és egyéb nyilvános helyekre járása ügyében már meghozott és kiadott rendelete az illetékes közs. előljáróságok által szigorúan tartassék be és ellenőriztessék. — 5. Általános levén a panasza, hogy a tanítótestület alapszabályai nem felelnek meg a kor kívánalmainak és az egyesület érdekeinek, a közp. bizott ág ismét megbízott azzal, hogy a régi alapszabályokat a mai viszonyokhoz mérten mielőbb dolgozza át. 6. A segélyezés iránt beadott kérvények, a közp. bizottsághoz utaltattak, érdemleges elintézés végett. — 7. Különféle az egyesület belügyeit érdeklő ügyek elintézése után a beérkezett 8 dolgozat, melyek közül első díjat 10 frtot nyert *Forstner* Jenő tánczi, 2-ik díjat 6 frtot *Medgyesi* József bürgöndi, a 3-ik díjat pedig *Faigl* N. szigetségi tanító. A többi beadott pályamunkák is a bíráló bizottság által, mint kellő színvonalon állók dicsőretek méltóknak találtattak. Végül a közgyűlés nagy lelkesedéssel vette tudomásul az Elnök urnak azon nyilatkozatát, hogy ismét ez évben is 100 frtot felajánl a lassan gyarapodó egyesületi tőpintézet tőkájének növelésére. A közgyűlés az elnök életetésével déli 1 órákor véget ért.

— **Beiratások a gymnásiumban.** A helybeli ciszterci rendi főgymnásiumban a jövő 1899/1900-ik iskolai év első osztályára a beiratások július hó 1., 2., 3. napján lesznek. Elsőséggel bírnak a helybeliek és katolikusok. A beiratáshoz szükséges okiratok: Keresztelő levél, elemi iskolai bizonyítvány legalább a 4-ik osztályról, újrátólásról szóló igazolás. — Az igazgatóság.

— **Tornavizsga.** Kedves látványosságban gyönyörködött a helybeli előkelő közönség azon tekintélyes része, mely kecsken f. hó 26-án a tűzoltó laktanya udvarán a belvárosi polgári leányiskola tornavizsgájára egybegyűlt. A gymnázisták mult heti, hősökötleménye illő rettentő kötélluzása után, eleinte szinte furcsának tűnt fel előttünk a kétszáz egyenruhába öltözött ifjú lányka könnyedsége, melylyel szemtelket gyönyörkötető gyakorlatot végezte. Pontban 6 órákor érkezett a fiatal sereg zászló alatt tanítónöje *Námessy* Etelka k.a. vezetése mellett a gyakorlat színhelyére, melyet akorra az érdeklődő publikum teljesen megtöltött ugyanarra, hogy a nap hősei csak a rend buzgó őröknek hathatós közreműködése mellett tudták az őket jogosan megillető helyet elfoglalni. Nyomban megérkezésük után kezdetüket vették a szabadgyakorlatok, melyeket az intézet összes növendékei együttesen végeztek, oly precitással, hogy még a mi, *Wlassich* miniszter kegyelméből, valóságos olimpusi játékokhoz szokott szemünk sem tudott azokban egyetlen keresett hibát felfedezni ezeket követték az egyes osztályok külön gyakorlatai, melyeknek kedvességét nagyban emelték a leánysereg által énekelt szebbnél szebb dalok, kellemesen pótolván a harcziás dobpergést Nagy derűtséget keltettek ugy a szereplők, mint a nézők sorokban tekintélyes számban megjelent kritikus tekintetű ifjú diákseregnek a különféle játékok, a szebbnél szebb élővirág füzérek alatt ide s tova repdeső majd egymást bekötött szemmel kereső lánykakkal. Ha végül megemlítjük a gyönyörű menetgyakorlatokat, melyek folyamán az egy sorba felállított leánysereg a legnagyobb könnyűséggel csaknem észrevétlenül alátult át egy nyolcz soros oszlopba s fejlődött vissza az eredeti állásába, kimerítettük röviden az egész vizagálat programját, melynek minden egyes pontja, meglepő sikerével hangosan dicsőri az intézet tornamesterét, ki mintha nem

is vezényszavával, hanem szemének egy egy pillantásával dirigálta volna a katonás rendet tartó, egyéb alkalmakkor oly csacska sereget. Azt hisszük, az összes jelenlévők egy kedves szép látvány emlékével, teljes megelégedéssel távoztak a vizsgálatról, eltekintve talán néhány izmos atléta ököl prózai lelkű ifjú tulajdonosától, kik egy olympusi Zeusz kicsinyítő megvetésével gondolnak vissza arra a tornavizsgára, hol még diskost sem vettek.

— **Rajzkiállítások.** A székesfejérvári áll. főreáliskolában e hó 25-én délelőtt tartották meg a rajzkiállítás-t, a főgymnaziumban pedig 26, 26 és 27-én. Mindkét intézet kiállítása felette sikerültnek és tanulságosnak volt mondhatók s a szép számú látogató közönség nem is fakarkodott a dicsérettel. Kiválóan szép volt a reáliskola szabadkézi rajz csoportja, míg a gymnaziumban inkább a geometriai rajzok s a rendkívüli órákat látogató ifjak aquerelljei keltek feltűnést. Kétségtelen, hogy az összes kiállított közül *Bory Jenő*, a főreáliskola nyolczadik osztályának tanulója árult el legtöbb tehetséget, kinek olajfestményei nem közönséges művészi tudásról tettek bizonyosságot. A növendékek közül legjobban kitűntek:

A reáliskola növendékeiből: Fábrián Gáspár Glatz Lajos, Grossmann Miklós, Hutvagner Lajos, Szücs Károly és Ványi Zsigmond III. o. Lhotka István, Schwarcz Nándor és Weszely Imre IV. o. Fibián József, Füstér Lajos, Valkó András és Varga Kálmán V. o. Bernstein Győző Buchwald Győző, Kadelburger Andor, Mészáros Mihály, Nagy Benedek, Schmidhoffer Gyula, Vukics József VI. o. Herz Imre, Káldor Imre, Reitmann Nándor, Révész Károly, Roszenberg Zsigmond VII. o. Bory Jenő, Deutsch Lajos, Arnstein Kornél, Lichtenstein Sándor, Révész Elemér, Schönheim Lajos VIII. o.

A gymnaziumból: Lambrecht Gyula, Baranyai Lajos, Kornis Zoltán, Quirini Egon III. o. Szegfü Jenő, Debreczeny Miklós, Görgey József IV. o. Ludasi Géza, Tóth István, Palla Jenő, Ács Ferenz V. o. *Csajlik Ferencz*, Ludasi Viktor, Lukmann Nándor Szűcs Andor, Szibeth Sándor VI. o. Szegfü Gyula, Kárf János Barcza Sándor, Kiss Gyula, Spinka Adolf VII. o. Veisenfeld Imre, Velsz Elemér, VIII. o. tanulók. Méltó elismerés illeti *Audjestyk Adolf* és *Philipp István* rajztanárokat a kiállítás rendezőit és mestereit. Övék a főérdem a kiállítás sikerében.

— **A példa hatása.** Egy rácz-utcai ember, ki családjával állandó vizsgálkodásban élt, tegnap reggel ugyancsak rájesztett a környezetére. Revolvért vásárolt és azt fenyegetőzve mutogatva odahaza. Azt kiabálta, hogy kipszítja a családját, mert megkeserítették az életét. Persze, hogy mindnyájan kifutottak a szobából s az inkább réz, mint veszedelmes ember még egy darabig dühöngött odabent, aztán kirohant és még maig sem ment haza. A 12 milliméteres töltött revolvért később megtalálták az egyik ágy szalmájára alatt és föl vitték a rendőrségre.

— **Műveltség.** A „vizvárosi hazafias Magyar Asztaltársaság” június hó 2-án (vasárnap) az alsó-királyosri *Varga István* féle vendéglőben zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj: személyjegy 60 kr. családjegy 80 kr. A tiszta jövedelem a szegény iskolás gyermekek fölruházására fog fordíttatni.

— **Alnok sógor.** *Libér Sándor* hajászó szent péteri lakos e hó 23-án megdöbbenve vette észre, hogy a lakószobájában levő tulipános ládából szép eszűt óráját lánczozal együtt valaki ellopta. Csakhamar kiderült, hogy a tolvaj nem más mint a károsult tulajdon sógora, *Dobosi András*, volt dobozi lakos, legutóbb csavargó. Most már azonban nem csavargó a sógor, mert vasra verve bezárították a vaáli járásbírószághoz.

— **Állatjárványok.** *Kajászó-szent Péter* községben a sertésvész, *Velenecsné* pedig a sertésorvácz járványyszerűleg föllépett. Az Iszakszent-Györgyhöz tartozó Hosszúhegy pusztán a napokban lépfene eset fordult elő. A hatóság megteette a szükséges intézkedéseket.

— **Megmárt gyermekek.** *Étlyk* községben a minap egy kóbor kutya három gyermeket megmárt. Mivel a kutyán a veszettég tünetei mutatkoztak, a megmárt gyermekeket a budapesti Pasteur intézetbe szállították.

— **Tolvaj krónika.** *Kolhauer Muki* várpalotai mezei ggerri a minap berándult Székesfejérvárra, hogy a legújabbban forgalomba hozott delikát pálinkanecskét gyakorlatilag tanulmányozza. A kísérlet reményen felül sikerült, sőt egy györgéd kalandot is eredményezett. Ugyanis kvaterkázás közben megismerkedett *Szal Mariska* csetői illetőségű hajadonnal, kibe nyomban beleszeretett. A kalandkedvelő fehérszemű szivesen hallgatta Muki vallomásait és estére kelve egy sétat indítványozott árnyékos hazája felé, anibe az olvadékony szívű legény örömmel beleegyezett. Mi történt ott; mi sem, azt csak ők ketten tudják, annyiban azonban a szerelmes ifjú árulkodásálól már a rendőrség előtt is bizonyos, hogy a nevezett leánynyal együtt *Kolhauer Muki* órája és egyéb irtósa is eltűnt. Muki most becsul, a rendőrség pedig nyomoz.

Varga Róza lopás miatt elítélt leányzó e hó 14-én szaladt ki a székesfejérvári törvényszéki fogházból, a hol három hórajot töltött. Mivel ruházata meglehetősen elkopott, föltette magának, hogy akarmi módon, de lassankint kiegészíti hiányos ruhatárát. Egy rövid hét leforgása alatt összesen három helyre szegődött el, bár cselekedtyve sem volt, s mindhárom „átmetsző” gazdáját meglepte. A harmadik azonban észrevette a dolgot és *Varga Róza* így most a rendőrség irgany kosztjára élvezi, a honnan ismét visszakerül oda, ahova még oly friss emlékek fűzik, t. i. a törvényszéki rabkaszárnnyála.

Talár Mihály czipész segéd, miután a vasárnapra bővebbre éjszakát vigan átmulatta, reggel felé a Zichy-ligetbe vorult, hol egy padon csakhamar éjszálónba szerdeült. Már jó magasan járt a nap, midőn fölébredt. „Első dolga volt, hogy az időről tájékoztassa magát, de kinos meglepéssel kellett tapasztalnia, hogy nem csak órája, de összes pénzkészlete és egyéb értékesebb holmija szőre-szállan eltűnt. Ez a körülmény nyomban kijózanította. Jelentést tett a rendőrségnek, mely — mint halljuk — már a tolvaj nyaka fölétt tartja a kezét.

Kézimunka kiállítás

a „Ferencz József” leányiskolában.

Elfogult szívvel írom e sorokat. Ugyan valamit érzek, mint a lőtűn levegőjéhez szokott fogoly, mikor szabadjára eresztye első sétéja közben árnyékos ligetbe ér, a hol valami tündéri igézet vesz erőt rajta a színes pompájú virágok látásán. Legszebbben odát írnek mostan, de félek, hogy nem lenne eléggé szárnyaló, eléggé méltó a megénekendő tárgyhöz, hát csak így írok a mint szokás, szintelen, prózáz kritikát a szírványos költeményekről.

Hogy is kezdjem? Igen. Mosolygós kis leányok rózsaszín ruhában, fogadják a meglepett látogatót és csodálatos szakértelemmel magyarázzák rendre a kiállított dolgok mivoltát. Már mint hogy ez pont lace, ez selyemhímzés, emez suprikálás, amaz meg tudom is én micsoda. Talán misztifikálás, mert lehetetlen, hogy egész rendszer uton-módon pusztá kézzel csinálták legyen, olyat bámulatos szép. Az ablakon beragyogó hapsárgó kaczerkódva játszik a sok selymes, csillogó holmin és fehér fényében megfüröszti a legszebbet, az Urnak szánt oltárterítőt. Egymás mellett a rózsá, lilium; a derus nevető élet, meg a csendes kápolnák hangulatának áhítata. És milyen szép ez együtt.

Mennyivel szebb a nők élethivatása, mely itt és így nyilatkozik meg legelsőben, mint a miénk férfiaké. A mi sorainkból kerülnek ki „atheizmus” homis profétái, az övékből az igaz vallás kultuszának szeretetteljes, gyöngéd ápolói. Mi csináljuk a kanizs paragrafusokat, az ischii klauzulákat, ők oltárterítőt, meg imaszámolyokat, és szívré tett kézzel mondja meg a legönzöbbs férfiember, hogy vajjon melyik használt többet az emberiségnek? Mienk az élet gondja, az övék az a szeretet, mely puha, selymes párnát himez és tesz. A mi gondoktól fáradt fejünk alá, hogy megpihenjen rajta. És nem-e többet ér a

szeretet a gondnál és ad-e megnyugvást a vesződség ilyen jutalom nélkül?

No de nem filozofálni akarok én, hanem a kiállításról mondani egyet-mást. Megjűnk csak be abba az ékes terembe, a hol az intézet érdemes igazgatója olyan elégedett, sugárzó arcczal jár-kelek egyik asztalról a másikig és segítsünk neki a gyönyörködésben.

A bejáratól jobbra eső falon sorakoznak *Szemerey Anna*, *Füstér Margit* és *Úveges Matild* gyönyörű asztalterítők, részben mintázott díszítéssel, részben selyem hímzéssel. Tovább következik *Lichtnecker Juliska* remek oltárterítője, millője, *Szemerey Anna* virágos gyümölcstartója, aztán megint sok asztalterítő, hozzávaló kendőcskéikkel: *Lencsés Anné* a szegfűs, *Witzlinger Györgyiké* az ibolyás, *Mattesz Anné* a piros akácvirágos, *Sólyom Ilonáé* a vadrózsás, *Szóllóssy Mariskáé* színtolyan, *Szépek Raicz Irén*, *Zirovecz Emilia* diványpárnái, az első zöld, a másik bordó selyemdíszítésű, impozáns rózsabokréttákkal és *Fröhlich Mariska* burtorvédő garnitúrája. *Berényi Mariska*, *Bajor Irén*, *Brünner Gabriella*, *Gánthy Margit* és *Birkmayer Ida* gyönyörű millőkkel tűnnek ki, de semmivel sem állnak ezek mögött *Pölcz Riza*, *Piller Judit*, *Bardon Mariska*, *Birkmayer Margit*, *Gánthy Vilma*, *Héjj Erzsike* és *Madarassy Erzsike* futói. Nagyon szép *Bartusek Juliska* bordó plusz imazsmolyha hímzett virágokkal, a *Károly Riza* oltárterítője, *Huszár Jolán* ágyterítője és *Német Margit* falvédője stülizált virágokkal. Aztán hogy még megemlítem *Huszár Jolán*, *Zirovecz Emilia* és *Úveges Matild* csinos diványpárnáit, *Héjj Erzi*, *Bartusek Amália*, *Pauer Erzi*, *Zákris Katicza*, *Bajor Irén*, *Unger Erzi* és *Tóth Margit* kalotaszegi varrtas türrüközött — még csak akkor látom, hogy mennyi még itt a dicséni való és végtelenül sajnálom, hogy legalább még harminczat meg nem említhetek. De így is tudom, hogy a szűkkeblű beleszólok azt mondják, hogy drága a papiros, kevés a hely.

Szédelegve botorkázom át a másik terem felé, a hol a festett dolgok vannak, midőn a folyosó nyitott ablakán át csengő notázást hallok az udvarról. Ott lenn a tornavizsga kezdődik. Letekintek, hát látom ám, hogy emelkedik vagy százötven gyöngő kacsó hol előre, hol hátra, hol föl vagy le, a mint a katonás vezényszóval dirigáló bájos tomatanító kisasszony paránszolja — nem! — csak kivánja. Csuda az kérem, hogy aztán milyen szép gyakorlatokat csinálnak azok a lányok, még a lányok is, holott még az imént láttam, mit tudnak a szorgalmas kezűkel produkálni. Csak ámulok, csak bámulok, de szólni nem tudok, a hogy a kecses mozdulataikat nézem, mig egyszer aztán fölhangzik a kisasszony szava:

— Hozzák ki a botokat!

Ijedten kapom be a fejemet az ablakból. — Ennek fele se tréfa — gondoltam — és sietve félre húzódtam abban a hiszemben, hogy most meglakolok a kíváncsiságomért.

Pedig hát nem az én csekélységem okozta ezt a fordulatot, mert a mint megszörrentek a botok, nyomban csengő notára gyűjtött a leánysereg. Már még se lesz baj. A hogy megint fölborodva tekintek, már mindegyik lányka márkora fogta a tekintélyes gerundumot s úgy emelgették a magasba. Még a fiuk sem csinálták szabatosan ezeket a gyakorlatokat a minapi tornaversenyen.

Megint nota. A „Santa Lucia” dalával kezdik az ugvnevezett ringó járást, páros sorokban, körben, csipőre illesztett kézzel. A kedves látványról alig győz betelni a díszes hölgyközönség, a mamák s az ismerősök, a vizsga vendégei, kik ott ülnek körben a virágos udvaron. Még a kis verebek is olyan bizalmasan, mondhatnám merészen szemlélődnek, bokor-ról-bokorra szállva.

Aztán még több kedves összejáték következett, olyan szolid kórtánc-félék és még csak a zene híját sem éreztük. Elég muzsika volt a sok szép kis leányka édes csicsérgése. Hát még mikor valamenyien egy nagy körbe állva játszottak tovább: Soha még szebb koszorú nem évezte azt a fehér szűz *Mária* szobrot ott a kis munkálla hetek közepén.

De hát csak vége lett ennek a szép mulatságnak is. Aztán mentem tovább szemlélődni a rajzteremben.

Ez az idej rajzkiállítás még a tavalyinál is szebb, pedig akkor azt hittem, hogy az lehetetlen. Elvégre micsoda művészi tudást lehet várni az ilyen kis lányoktól, hozzá még ez nem is szakiskola — gondolná akárki. Hát kérem csak tessék megnézni ezt a gyűjteményt. Igen tanulságos. Az olajfestmény ugyan kevesebb, mint tavaly volt, de az nem baj. Ugyis

annyi a festőművész, hogy nem tudnak megélni ide hazza, hát minek csinálnának nekik konkurencziát.

Kezdjük a szemlélt mindjárt legelői, a Felmayer Juliska tükrös kályhaellenzőjénél. Gyönyörű virágok vannak erre festve. Ugyancsak az övé az a szép fehér selyem napernyő is, cyclámen csokrokkal, Balogh Amália milióje, ibolyákkal a rózsaszínű selymen és Kenessey Margit bambusz kályhaellenzője a kiállítás legérdekesebb darabjai közül valók. Nagyon szépek még Pisky Ilona barackvirág színű futója zöld plüss szegélyvel, hajnalka virágokkal, Moenich Jolán miskönyv álványa (méltó díszre lesz az oltárnak, a hova készítője szánta, Füstér Irén zöld plüss keretes miniature tájképei, Kosák Józsa krétarajza. «Bárány etetés») Kenessey Margit rózsás diványpárnája, Grundböck Irma kéklilomos faldíszje, Volarich Ida asztalkája (fafestés), Volarich Irma aquarelljei, továbbá Fuster Margit, Madarassy Erzsike, Krsák Józsa, Kolb Emma, Richter Margit, Miklovics Erzsike, Huszár Jolán, Szöllössy Mariska, Paulini Margit és Szauer Erzsike krétarajzai, illetve aquarelljei.

Rendkívül szépek a kiállított majolika tárgyak, nevezetesen Wenczel Vilma asztalkája, Fröhlich Mariska kávékészlete, Radnich Ida asztalkája, korsói és dísztányérjai és Lehota Mariska díszedényei.

Mondhatnám büszkék lehetnek a kiállítók valamennyien ezekre a remek dolgokra, ha ugyan a büszkeség jól állna az olyan kis nagy bábéknak. Annyi bizonyos, hogy a sikert semmiféle megeczeseget kritikust el nem vitathatja fölük. Az elismerés méltán kijár nekik, első sorban pedig buzgó tanítóinknak, a kik nagy tudásukat oly sok szeretettel osztják meg velük.

Végül bocsánatot kérek mindazoktól, a kiknek neve részint a sötét intrika, részint pedig a helyszűke miatt e cikkcskéből kimaradt. Hősies lemondással fogja elviselni méltó neheztelésüket

Antóniusz.

IRODALOM.

Petőfi regék. Irta: Péterfi Tamás. Megjelent és kapható Ady Árpádnál Marosvásárhelyt. Ára 30 kr. Jó lélekkel ajánljuk a magyar közönség figyelmébe ezt a csinos füzetcskét, melynek borítékán a segevári Petőfi szobor látható. Hét rege van megírva benne versben és prózában a nemzet halhatatlan költőjéről, megannyi szívhez szóló szép tanúságai annak a szeretetnek, melylyel a bércezes székelyföld lakói a költőkirály emlékezetét őrzik. A füzet Haller Lujza grófnőnek van ajánva.

Uj Idők. Négy évi fenállása óta megvalósított az Uj Idők című illusztrált hetilap azt a programot, amit megindulásakor maga elé tűzött. Jó barátja, tanácsadója, szórakoztatója lett a magyar családnak, átvette és belevitte az új időbe a régi magyar családi élet tradícióit, hű tükrét adta a magyar irodalom és művészet fejlődésének, szemmel tartotta a külföld nevezetes eseményeit, mindig súlyt fektetett az aktualitásra, de mindenek fölött magyar volt és marad szellemében és irányában. A viszony, mely közte és olvasói közt fejlődött, olyan mint egy nagy család tagjai között: benső és megírt. Minden olvasója tudja, hogy nemcsak szórakozást nyer kedvelt családi lapja révén, de tanácsot és utmutatást is. Most hogy a legközelebbi számmal új évnegyvedbe lép az Uj Idők, nem éppen időszerűen rámutatni, hogy a nyári csendéletnek és pihenésnek legalkalmasabb megosztója és kiegészítője ez a lap. Olyan olvasmányt fog nyújtani, mely fejleszt az izlést, nemesíti az erkölcsöt és kellőmódon szórakoztat. Uj regényt közöl Bársony István tollából, nemkülönben egy másikat, melynek írja a külföldi író, még pedig a legjelesebb közül való. Minden számában lesz érdekes novella, szép vers, valami társadalmi kérdést érintő cikk, nem is említve azt, hogy a társadalmi kérdéseket szelid és finom humor alakjában csipkedve érinti az Uj Idők Horkaynéja, kinek találó mondásait és talpra esett ötleteit egyik legkiválóbb írónk tolla veti papírra. Maga a szerkesztő, Herczeg Ferenc minden számban ír gyakran novellát és társadalmi cikket, hétről-hétre pedig apróságokat. Segíti őt a szerkesztés munkájában a

belső munkatársak kipróbált gárdája: Bródy Sándor, Lyka Károly, Sebők Zsigmond, Pósa Lajos, Tutsek Anna és Tábori Róbert (helyettes szerkesztő). Az Uj Időköt melegen aláljuk olvasóink figyelmébe és hozzá tesszük még, hogy nemcsak kvalitás dolgában kiváló, de olcsóságban is túlszár bármely hasonló színvonalon álló illusztrált családi lapon. Előfizetési ára évnegyvedre 2 forint, félévre 4 forint. Ebbe az árban bele vannak tüve azok a szép mellékletek is, melyek időnként a laphoz lesznek csatolva. Aki az Uj Idők szellemével és előnyeivel meg akar ismerkedni, annak kívánatára a kiadóhivatal (Budapest, Andrássy-út 10. szám) ingyen küld mutatványszámot.

Szem és száj között. A magyar olvasókönzönig páratlan roszosenval fogalta *Benczkyné Buzsá* Leake regényeinek olcsó, fizetes kiadását. Ebben a vállalatban most újabb hat füzet jelent meg, többek között megkezdődik a künön irónó egy újabb regénye, ezzel a címmel: *Szem és száj között*. Ez a regény éppn olyan vonzó, élvezetes olvasmány, mint *Benczkyné* egyéb munkái, amelyeket a tiszta, derüs társadalmi képek kedvelői annyira megszerettek. Egy-egy füzet ára 15 kr. Előfizethető 6 füzet 90 kr., 10 füzetre 1 frt. 5) krjával. Kiadója Singer és Wolfner Budapesten, Andrássy-út 10. szám.

Uj zeneművek. Már régen tul vagyunk a zeneidényen, de azért a *Rózsavölgyi* cég még mindig szorgalmasan küldözgeti be nekünk a kiadásában megjelent uj zeneműveket. A mai postával is három szép szerzeményt vettünk. A legbesebb ezek között a „*Soirées de famille*” gyűjtő név alatt megjelent 3 csinos kis darab melyeknek szerzője Jules Eggvard, a szalon zenének régtől fogva ismert jeles művelője. *Tendrefleur*, *La gracieuse* és *La quieté* a czime a három apróságnak, a melyeknek mindegyike nem csak melodikus, hanem könnyen játszható voltánál fogva is hálás zongora-pieces-nek ajánlható. A kik egy-két év óta játszanak minden nehézség nélkül megtanulhatják ezeket a bájos nipeleket. A füzet ára 81 kr. *Radies Bélától* az ismert czigány primástól csinos keringő jelent meg „*Blandine Valse*” czimmal. Az ebben előforduló kis théma olyan egyszerű és átlátszó hogy azokat első hallás után is megtartjuk emlékezetünkben. Ilyennek kell lenni egy táncdarabnak, hogy népszerű és kedvelt lehessen. *Radies* ezt a kis keringőt élvezhető karmonakkal látta el a kiadók pedig 1 korona 50 filléért árusítják. — A harmadik zenemű a mely megjelent, gyöngéd kezek műve. *Baka-Brits* Irma, örvendeztette meg azzal tisztelőit, a kik bizonyára sokan vannak. De a fiatal szerzőnő meg is érdemli azt a köztisztelést, a melyre zenei tehetségével rászolgált. Uj kompozíciója a „*Havas Rózsa*” című polka mazur is kedves fülbemászó szerzemény a milyent tőle még sokat kívánunk. Ára 1 korona 50 fillér.

KÖZGAZDASÁG.

+ Védekezés a szőlőmoly ellen. A földművelésügyi miniszter köriratban felhívta a vármegyei és városi törvényhatóságokat gazdasági, szőlészeti, borászati és filoxera ellen védekező egyesületeket, hogy a közönséget a szőlőmoly ellen való védekezésre figyelmeztessék. Ezen rovar első nemzedékének hernyói most teszik a legérdekesebb károkat. A táplálékul szolgáló szőlővirágok aprók lévén, kártétele most aggasztóbb, mint a második nemzedéké, a mely augusztusban az aránylag nagyobb szőlőszemekbe furakodik. Ezért a földművelésügyi miniszter különösen figyelmezteti a közönséget az első nemzedékű szőlőmoly-hernyók ellen való védekezés szükségességére s a védekezés legcélszerűbb módjára t. i. a fertőzött virágzatnak és firtókának permetezésére. A permetezéshez szükséges folyadék úgy készül, hogy 10 liter vízbe 3 kg. fekete (vagy káli) szappant feloldunk s ehhez 1-5 kg. pirethrum (dalmát, perzsa vagy montenegrói) port keverünk. Az így nyert folyadékot azután még 99 liter tiszta

vízzel kell fölhigitani. Ha kisebb vagy nagyobb mennyiségű folyadékot akarunk előállítani, a fenti arányt mindig szem előtt kell tartani. Csakis a fertőzött firtót kell megpermetezni s ennek sem minden részét, hanem csak az összecsomózott helyeket, ahol t. i. a hernyó él; a zöld épréseket ellenben permetezetlenül hagyjuk. E célra ügyes kézben bármely kézi permetező megfelel. A szőlőmoly hernyói körülbelül a jövő hó elején már bábbá kezdenek alakulni, amikor az i-tás már bajorabb. A permetező-folyadék elkészítésére, valamint az egész eljárásra vonatkozólag a földművelésügyi miniszter a kezdetben emlelt törvényhatóságoknak, egyesületeknek stb. s a szőlészeti és borászati felügyelőknek rövid szövegű nyomtatott utmutatást adott ki, azzal a felszólítással, hogy azt a szőlőbirtokosok közt osszák ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. L. Szabad-Battyán. Kereskedelmi akadémiában szerzett érettségi is teljesen elégséges a selmecbányai erdőszeti vagy bányászati akadémiába való felvételhez. Dr. P. Terszúke miatt a jövő számra maradt. A kiadó hivatalban intézkedtünk. **Gazdasági tudósainkat** fölkérjük, hogy most közvetlen az aratás előtt valamint az aratás folyamán tudósításokkal minél gyakrabban sziveskedjenek bennünket fölkeresni.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

NYILT-TÉR.*

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

NYÁLKAOLDÓ HATÁSÁNÁL FOGVA A
TÜDŐ, GYOMOR ÉS HUGYHÓLYAG
+++ BANTALMAKNÁL +++
47. 0-21 LEGJOBBAN AJÁNLVA!
MINDENÜTT KAPHATÓ!

* E rovatban közlöttékkert felelőséget nem vállal a szerkesztőség.

Fiumei
Sorsjegyek húzása
már holnap pontakén e hó 30-án.
Kapható minden banknál és üllőnyirostokban.
Ára 30 kr.

224. 1-1

Arlejtési hirdetemény.

A „székesfehérvári önk. tűzoltó-egylet” választmányja az alább felsorolt egyenruházati és felszerelési cikkek elkészítésére, illetve szállítására pályázatot hirdet és pedig:

I.

120 drb nyári és 70 drb téli zubbony-nak átalakítására;
60 drb új téli kabátnak, (rövid) barna steier lódenből;
20 drb új téli nadrágnak (szürkés kék);
60 drb mentő karkötőnek elkészítésére.
Az összes minták a laktanyán megtekinthetők.

II.

3 drb füstli sisak;
5 drb őrpapancsnoki sisak;
18 drb legénységi sisak;
2 drb kéthangú síp, zsínorral;
10 drb szivacstartó bőrtáskával;
1 drb riadó kürt;
12 drb mentő jelvény szállítására.

III.

24 drb mentő kötel, zárcapocscsal;
6 drb csőfelhúzó-kötel, zárcapocscsal és orsóval, készítésére.

Felzótítatnak az érdeklelt helybeli iparosok, illetve kereskedők, hogy zárt ajánlataikat f. évi július hó 4-én déli 12 óráig az egylet papancsnokságánál, esetlegers mintákkal felszerelten, annyival is inkább adják be, mivel később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Székesfehérvár, 1899. június hó 26-án.

Schlamadinger Alajos,
alelnök.

Vergler Tamás,
titkár.

PFINN JÓZSEF Alapított 1858-ban.

Telep: Palotai-utca 23.

„CONCORDIA”

TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, ÉRCZ- ÉS FAKOPORSÓ RAKTÁRA

Sürgöny-cím: CONCORDIA **SZÉKESFEJÉRVÁR** Telefon-szám 79.

Sas-, Jókai- és Iskola-utca sarkán, a „Fekete Sas” szálloda átellenében.

A legolcsóbb és legdíszesebb temetések elvállaltatnak.

Állják szállítása a vidék bármely irányába eszközöltetnek. *****
***** Vidéki megrendelések távirat útján is elintéztetnek.

►!!Sírkoszorúk!!◄

70-38.

HIRDETÉSEK

felvétetnek kiadóhivatalunkban jutányos árért

Mint hogy üzletünk berendezését **augusztus hó elsejével** átalakítjuk, hogy áruraktárunkat kisebbítsük, az összes raktáron levő árukat **gyári áron alul** bocsátjuk eladás alá, hogy az őszi idényre teljesen friss árukészlettel állhassunk t. vevőink rendelkezésére.

Rendkívüli olcsó árak

francia delaine remek mintázatban mtr á 38-45 kr.	mosó cretonok . . . . . mtr á	14 kr.
dúpla széles ruha kelme, tiszta gyapju „ 28 kr.	jó mosó francia levantin . mtr á 20	22-25 kr.
120 ctm. széles angol kelme . . . . . „ 85-95 kr.	áttört batiszt . . . . . mtr á	14 kr.
120 ctm. széles camgarn kelme . . . . . „ 65 75 kr.	francia ajour batiszt. . . mtr á	35 kr.
140 ctm. széles fantasie kelmék . . . . . „ 88-1.05 kr.	vászon zefir női ruhákra leg- alkalmasabb . . . . . mtr á	22 kr.

!!SENSÁTIOS OLCÓSÁG!!

Valódi chinai pongis ezelőtt 1 frt 40 kr., most 65-75 kr.

Ugy szövetekben, mint selymekben egyes különleges ruhák fél áron! – Saisonról visszamaradt confection darabok minden áron! – Selyem, ruhakelme és mosó maradékok potom olcsó áron!

Főnti árak csapán **július hó 31-ig** maradván érvényben, saját érdekében kérjük a m. t. hölgyközönséget, hogy bevásárlásait mielőbb és minél nagyobb mennyiségben eszközölni kegyeskedjék, mert hasonló kedvező alkalom olcsó bevásárlásra ritkán kínálkozik.

Kitűnő tisztelettel

219. 5-4

SCHUBERT ÉS **SCHLESINGER**